

NEKAZARITZA ETA ELIKADURA EKOLOGIKOA

Igitie, Arratiako Baserritar Agroekologikoen Elkarte

Dela lurra lortzeko zailtasunengatik dela nekazaritza lanak ez direlako erakargarrienak izaten gazteentzat, gaur egun zaila izaten da gazteak baserriratzeko ikustea. Arratiako eskualde bizkaitarrean badago salbuespen bat. Azken lauzpabost urteetan, baserritar gazte berriak instalatuz joan dira, guztiak ere planteamendu komun batekin: agroekologiatik elikadura burujabetzaren alde lan egitea. Hartara, lehendik ere ekoizpen ekologikoa egiten zuten beste baserritarrekin batu eta Igitie Arratiako Baserritar Agroekologikoen Elkarte sortu zuten 2012ko udaberrian.

BASERRITARREN ARTEKO ELKARLANA

Elkarri laguntzeko asmoarekin sortu zen Igitie. Arlo ezberdinetan kolaboratzea dute helburu nagusi: izan erosketa komunak egiteko, izan jakintzak partekatu eta arazo teknikoei irtenbideak emateko, merkatu-ratzean elkarri laguntzeko edota lan astunak egiteko auzolanak antolatzeko. Merkaturatzea lantzeko, maila ezberdinetan eragiten du Igitiek: kontsumo taldeen sorrera sustatuz, azokak antolatuz, eskola jantokien gaia landuz... Orokorrean, baserritar gazte hauek hiri eta herri handietan daukate kontsumo taldeak: Bilbo, Zornotza, Galdakao, Basauri...

Otzarak egiterako orduan produktu nagusiak barazkiak badira ere, bestelako ekoizpenak daukaten baserritarren jeneroa ere eskaintzen dute ortugileek (ogia, pasta...). Horrezaz gain, ortugileren batek produktu konkretu bat falta duenean, badaki beste ortugileengana jo dezakeela bere otzara osatzeko. Makineria eta azpiegiturak elkarbanatzeko plataforma ere bada elkarte. Gaur egun, eskualde osoko hamar baserritar inguru biltzen dira hilero-ko lehenengo astelehenean egiten dituzten asanbladetara. Azaltzen dutenez, Igitie ekoizleen elkarte da, baina batzuetan kontsumitzaileak ere inguruan izatea botatzen dute faltan.

Elkarteko kide batek aitortzen duenez, batzarretan baserritarrok daukaten beharrian konkretuek aritzen dira gehienbat, «eta hor kontsumitzaileak galduta ibiliko

lirateke. Baina konturatzen gara ekoizleok bakarrik ezin dugula gure mezua komunkatu, kontsumitzaileen laguntza behar dugu horretarako. Beste espazio batzuk sortzea da gure erronketako bat, non baserritarrek eta kontsumitzaileek elkarrekin lan egingo dugun. Saiatu izan gara, baina momentura arte ez dugu guk nahi beste oihartzuna lortu», adierazi dute norabide horretan.

Arratia mailan baserritar gehiago egoteke ere ahalegina egiten dute. Nekazaritza – eta abeltzaintza – lurri dagokien erabilpena ematea aldarrikatzen dute. «Denok irabaziko genuke horrekin. Institutuzioek lehenengo sektorea kontuan hartzea da nahi duguna. Hemen gaudela esateko ere sortu genuen Igitie».

AGROEKOLOGIA GIZARATERATU

Azpimarratzen dutenez, baserritarren asmoa ez da dirua irabaztea soilik, «paisaia mantentzea eta, ingurumena zainduz, jendea elikatzea helburu berdinarekin barruan daude. Argi dugu, baina, agroekologia Arratian egonkortzea gizarte osoaren lana dela».

Gizarateratzea gauza dadin, hitzaldiak, bideo emanaldiak, azokak eta bestelako ekitaldiak antolatzen dituzte urtero. Aitortzen dutenez, zaila da jendea erakartzea. «Agian jendea gureganaino ez hurbiltzearen arrazoia da ez dakigula nola egin. Dima (Bizkaia) azokan bai lortu dugu hori, oso era errazean gainera: inauterietako tostada txapelketa antolatu genuen, eta herriko nagusiak izan ziren epaimahaikideak. Udazkenean kalabaza lehiaketa ere antolatu genuen, eta oso arrakastatsua izan zen. Herritarren parte hartze zabala lortu genuen ekintza sinpleekin».

Antolatzen dituzten azokak aurrerapauso bat izan dira elkartearen jardura eta aldarrikapenak kaleratzeko. Saiakerak egin dituzte eskualdeko herri nagusietan, arrakasta maila ezberdinak lortuz. Argitzen dutenez, hiru urteko esperientziaren ondoren «azokak non funtzionatzen duten eta non ez esateko moduan gaude. Horrenbestez, etorkizun hurbilean Dima eta Lemoan bultzatuko ditugu, bi udalerrri hauetan jaso baitugu erantzunik positiboa, bai biztanleriaren partetik eta baita

gizarte eragileen partetik ere (eskola, udala, pertsona nagusien kolektiboa...). Kasu hauetan esan dezakegu, behintzat, azokak balio izan dutela baserritar eta herritarrek elikadura burujabetzaren eta agroekologiaren inguruan batzeko», nabarmendu dute.

Bistakoa da proiektu kolektiboak gauzatzeko sortu zela Igitie. Momentu honetan, buru-belarri murgilduta daude baserrien bideragarritasunari lagunduko dion proiektu baten garapenean: kontserba begetarak egiteko azpiegitura baten finantzaketa kolektiborako kanpaina abiatuta daukate Interneten, www.goteo.org helbidean. Zeberiko Udalak (Bizkaia) abiatutako Nekazalgunea programaren baitan, udalerrian instalatu nahi diren baserritar berriei lurra eta etxebizitza alokairu duintan eskaintzeaz gain, kontserbak egiteko eraikina ere eskaintzen da.

Mota honetako azpiegitura bat hornitzeak suposatzen duen inbertsio handiei

aurre egin ahal izateko, Nekazalgunea programako baserritarrek eta Igitie elkarteek elkar hartu dute, eta finantzaketa kolektiborako kanpaina martxan jarri dute. ENEEK berak ere parte hartu du kanpaina honetan, izan ere, baserritar ekologikoei dauzkaten gabezien artean, kontserba ekologikoak egin ahal izateko azpiegituren gabezia da bat.

Zeberion prestatzen ari diren Maskilu Kontserbak egitasmoari esker, baserritarrek beraiei ekoizpena eraldatzeko aukera izango dute, izan bazkide moduan zein zerbitzua kontratatzen duen norbait bezala. Aurrerapauso garrantzitsua baserrien bideragarritasunarentzat eta eskualdearen elikadura subiranotasunarentzat.

ENEK
Euskadiko Nekazaritza eta Elikadura
Ekologikoen Kontseilua

